

Minskning av vårdrelaterade infektioner räddar hundratals liv

Över 200 personer slipper sätta livet till, 460 vårdplatser har frigjorts och 1,3 miljarder kronor har sparats. I dag presenterade Sveriges Kommuner och landsting resultatet från den fjärde punktprevalensmätningen av vårdrelaterade infektioner.

När Sveriges Kommuner och landsting mätte de vårdrelaterade infektionerna i den somatiska vården våren 2008 pågick sjuksköterskestrejken. Det innebar att man endast fick in uppgifter om cirka hälften av alla inläggande patienter. Bland dem hade 11,3 procent en vårdrelaterad infektion. Sedan dess har SKL mätt en gång per termin, och nu har de vårdrelaterade infektionerna i den somatiska slutenvården minskat till 8,9 procent.

Skilnaden är stor mellan olika landsting. Till exempel har Blekinges vårdrelaterade infektioner minskat från 13,9 procent hösten 2008 till 7,6 procent i våras och 5,7 procent hösten 2009. En liknande utveckling kan ses i Jämtland från 13,3 procent till dagens 6,1 procent. Allra lägst ligger nu Gotland på 3,7 procent vårdrelaterade infektioner i den slutna somatiska vården.

Det har inte gått lika bra för Stockholms läns landsting, vars siffror de tre senaste mätningarna legat på 14,3 procent, 10,7 procent och 11,0 procent hösten 2009. Västerbotten har legat ganska stilla på siffror mellan cirka 10 och 11 procent. Kanske kan höga siffror i just de landstingen delvis förklaras med förekomsten av universitetssjukhus och den mer avancerade och därmed riskablare vård som bedrivs där. Den förklaringen kan emellertid inte tillämpas på Kronobergs läns landsting, vars vårdrelatera-

Foto: Science photo

Mer än tjugo procent av patienterna i den somatiska slutenvården har urinvägskateter – en välkänd orsak till urinvägsinfektion.

de infektioner ökat från 8,2 procent hösten 2008, via 10,1 procent våren 2009 till 10,5 procent nu under hösten 2009.

Även mellan de olika sjukhusstyperna är variationerna stora. Regionsjukhusen ligger generellt högst med 10,9 procent vårdrelaterade infektioner i den somatiska slutenvården. Lägst andel vårdrelaterade infektioner finns bland länsdelssjukhusen. Men det finns flera undantag, till exempel Södertälje som ligger i nivå med Norrlands universitetssjukhus med cirka 14 procent i den senaste mätningen.

En fjärdedel av de vårdrelaterade infektionerna är lokaliserade till urinvägarna, näst vanligast är infektioner i hud- och mjukdelar samt lungor (cirka 16 procent vardera). SKL har också frågat om riskfaktorer och kan konstatera att en tredjedel av alla inläggande patienter i den somatiska slutenvården behandlas med antibiotika, 30

procent har varit föremål för ett kirurgiskt ingrepp, mer än var femte patient har en urinvägskateter och cirka 13 procent har en central venös infart. Fördelningen mellan riskfaktorerna är i stort sett densamma som vid mätningen i våras. När man tittar närmare på till exempel användningen av urinvägskateter ser man dock att det finns variationer mellan landstingen.

Svarsfrekvensen vid de tre senaste mätningarna har varit god i den somatiska vården, över 95 procent. Det gör att SKL är säkra i sina beräkningar som innebär att den minskade andelen vårdrelaterade infektioner årligen förhindrar 42 000 patienter att drabbas av vårdrelaterade infektioner. Det i sin tur frigör lika många vårdplatser som finns på hela Danderyds sjukhus. Och förutom att det sparar 1 300 000 000 kronor så beräknar SKL att det räddar 220 patienter från att dö av en infektion som är förorsakad av sjukvården.

Sara Gunnarsdotter

Läkare – ett framtidsyrke

Läkare fortsätter att vara ett bristyrke. Det konstaterar Saco i skriften »Framtidsutsikter. Arbetsmarknaden för ett urval av akademikeryrken år 2014«. Störst är behovet av nya läkare till allmänmedicin, geriatrik, psykiatri och företagshälsovård.

Pensionsavgångarna väntas öka kraftigt de närmaste åren och bristen på specialister förväntas öka ytterligare. ■

Bättre hygienrutiner halverade infektioner

Ett projekt vid Akademiska sjukhuset i Uppsala där man satsat på att öka efterlevnaden av basala hygienrutiner har på drygt ett år minskat förekomsten av vårdrelaterade infektioner från 11,3 till 4,2 procent.

Siffrorna rör infektioner efter operation, urinvägsinfektioner, infektioner relaterade till centrala venösa infarkter samt lunginflammation relaterad till respiratorvård. ■

Cancerfallen fortsätter att öka

De senaste decenniernas ökningstakt av antalet cancerfall håller i sig. Det visar en rapport från Socialstyrelsen som bygger på data från Cancerregistret. Bland män är ökningstakten 1,8 procent, bland kvinnor 1,2 procent.

Ökningen tros bero på ökad livslängd men också på screening och förbättrad diagnostik. Totalt rapporterades 51 528 fall av cancer 2008. 52 procent av de drabbade var män. De vanligaste cancerarterna bland kvinnor är bröstcancer (29 procent av fallen) och bland män prostatacancer (33 procent av fallen). ■

Ersättningen till företagshälsa ändras

Nya regler ger företagshälsovården möjlighet att med statliga subventioner utreda arbetsförmåga de första 45 dagarna i en sjukskrivning. Uppdraget koncentreras till tidiga bedömningar och medicinsk service. En liten peng går också till vanliga läkarbesök. En förutsättning är att arbetsgivaren köper tjänsterna.

Marie Närlid